

În cauza Prager și Oberschlick împotriva Austriei¹,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, constituită, conform articolului 43 (art. 43) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (Convenția) și conform clauzelor pertinente din regulamentul A², într-o Cameră formată din următorii judecători:

DI R. Ryssdal, *președinte*,

DI F. Gölcüklü,

DI F. Matscher,

DI L.-E. Pettiti,

DI C. Russo,

DI S.K. Martens,

DI R. Pekkanen,

DI F. Bigi,

DI J. Makarczyk,

Precum și DI H. Petzold, *grefier*,

După ce au deliberat în camera consiliului la 24 noiembrie 1994 și 22 martie 1995,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la 22 martie 1995:

PROCEDURA

1. Cauza a fost deferită Curții de către Comisia Europeană a Drepturilor Omului (Comisia) la 15 aprilie 1994, în termenul de trei luni prevăzut de articolele 32 paragraful 1 și 47 (art. 32-1, art. 47) din Convenție. La originea sa se află o cerere (nr. 15974/90) îndreptată împotriva Republicii austriece și cu care doi cetățeni ai acestui Stat, Michael Prager și Gerhard Oberschlick, au sesizat Comisia la 21 decembrie 1989 în temeiul articolului 25 (art. 25).

Cererea Comisiei face trimitere la articolele 44 și 48 (art. 44 și 48), precum și la declarația prin care Austria recunoștea jurisdicția obligatorie a Curții (articolul 46) (art. 46). Ea are ca obiect obținerea unei decizii care să stabilească dacă faptele cauzei demonstrează o încălcare de către Statul pârât a cerințelor articolelor 10 și 14 (art. 10, art. 14) din Convenție.

2. Răspunzând invitației făcute în conformitate cu articolul 33 paragraful 3 d) din Regulamentul A, reclamantii și-au manifestat dorința de a participa la audieri și și-au desemnat consiliul (articolul 30), pe care președintele l-a autorizat să utilizeze limba germană (articolul 27 paragraful 3).

Nota grefierului

1. Cauza are nr. 13/1994/460/541. Primele două cifre arată locul din anul introducerii plângerii, ultimele două locul pe lista cuprinzând cazurile cu care Curtea a fost sesizată și pe lista plângerilor inițiale (la Comisie) corespunzătoare

2 Regulamentul A se aplică tuturor cauzelor deferate în fața Curții până la intrarea în vigoare a Protocolului nr. 9 (P9) și, după aceea, doar cauzelor cu privire la Statele care nu erau legate de acest protocol (P9). El corespunde Regulamentului intrat în vigoare la 1 ianuarie 1983, amendat de mai multe ori ulterior.

3. Camera care urma să fie constituită era compusă legitim din Dl F. Matscher, judecător ales de cetățenie austriacă (articolul 43 din Convenție) (art. 43) și din Dl R. Ryssdal, președintele Curții (articolul 21 paragraful 3b) din Regulamentul A). La 26 aprilie 1994, în prezența grefierului, Dl R. Ryssdal a tras la sorți numele celorlalți șapte membri, respectiv Dl F. Gölcüklü, Dl L.-E. Pettiti, Dl C. Russo, Dl S.K. Martens, Dl R. Pekkanen, Dl F. Bigi și Dl J. Makarczyk (articolul 43 *in fine* din Convenție și 21 paragraful 4 din Regulamentul A) (art. 43).

4. În calitate de președinte al Camerei (articolul 21 paragraful 5 din Regulamentul A), Dl Ryssdal i-a consultat, prin intermediul grefierului, pe agentul guvernamental austriac (Guvernul), pe delegatul Comisiei și pe avocatul reclamanților cu privire la necesitatea unei proceduri scrise (articolele 37 paragraful 1 și 38). Conform ordonanței pronunțate în consecință grefierul a primit memoriul Guvernului la 16 septembrie și cel al reclamanților la 6 octombrie 1994. La 25 octombrie, Comisia i-a furnizat grefierului diverse documente pe care acesta i le-a solicitat la instrucțiunea președintelui. La 28 octombrie, secretarul Comisiei l-a informat că delegatul se va exprima oral la audieri.

5. La 25 august 1994, președintele a autorizat „Articolul 19” și „Interights” (două asociații internaționale pentru protecția drepturilor omului), în virtutea articolului 37 paragraful 2 din Regulamentul A, să prezinte observații scrise cu privire la aspectele specifice ale cauzei. Ele au parvenit la greșă la 10 octombrie.

6. În conformitate cu decizia președintelui dezbaterile s-au derulat în public la 22 noiembrie 1994, la Palatul Drepturilor Omului din Strasbourg. Curtea a ținut anterior o ședință de pregătire.

La audiere au participat:

- *din partea Guvernului*
Dl W. Okresek, directorul diviziunii
Afaceri Internaționale,
Serviciul Constituției,
Cancelaria Federală, *agent;*

- Dl S. Benner, procuror, Ministerul
Federal al Justiției,
Dna E. Bertagnoli, diviziunea Drepturilor Omului,
Departamentul de Drept Internațional,
Ministerul Federal al Afacerilor Externe, *consilieri;*

- *din partea Comisiei*
Dl H.G. Schermers, *delegat;*

- *din partea reclamanților*
Dl G. Lansky, avocat *consilier.*

Dl Prager a fost și el prezent.

Curtea a ascultat declarațiile Dlui Schermers, Dlui Lansky, Dlui Prager și ale Dlui Okresek

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

7. Dnii Prager și Oberschlick sunt jurnaliști și locuiesc la Viena. Cel de-al doilea este redactor (*Medieninhaber*) al publicației lunare *Forum*.

A. Articolul din Forum

8. La 15 martie 1987, Dl Prager a publicat în nr. 397/398 al Forum-ului un articol cu titlul „Atenție, judecători răutăcioși!” (*Achtung! Scharfe Richter!*). Articolul, care avea treisprezece pagini, critica comportamentul judecătorilor penali austrieci. Drept surse de informații el cita, în afară de prezența sa personală la anumite audieri, mărturiile avocaților și corespondenților judiciari, precum și studii ale cercetătorilor universitari.

După un scurt rezumat al ideii principale, urmată de o introducere generală, textul descria în detaliu atitudinea a nouă membri ai tribunalului regional penal (*Landesgericht für Strafsachen*) din Viena, inclusiv și al judecătorului J.

1. Rezumat

9. Rezumatul în cauză afirmă următoarele:

„Ei tratează inițial fiecare acuzat de parcă acesta ar fi deja condamnat; au închis persoane venite din străinătate în pretoriu, pe motivul ca acestea să nu fugă; întreabă persoanele care și-au pierdut cunoștința dacă își acceptă vina; protestele de inocență nu duc decât la un ridicat din umeri din partea lor și îi fac să înăsprească sentința pentru că nu au recunoscut. – Printre judecătorii penali austrieci, unii sunt capabili de orice. Toți sunt capabili de multe: totul respectă o metodă.”

2. Introducerea generală

10. În introducerea generală, jurnalistul ataca în primul rând judecătorii care, conform celor spuse de el, pe parcursul anilor au exercitat puterea absolută „pe arena pretoriului lor”, exploatănd în detrimentul preveniților cea mai mică slăbiciune sau particularitate a acuzatului. Susceptibilitatea magistraților putea transforma sala de audieri într-un „câmp de luptă”; condamnatul care cauza cea mai mică ofensă orgoliului lor risca, prin efectul pretensei libere aprecieri a dovezilor, un an în plus de întemnițare sau pierderea posibilității de suspendare a eventualei sentințe.

Dl Prager a criticat mai apoi magistrații care nu achitau decât în ultim recurs, condamnă mult mai dur decât majoritatea colegilor lor, tratează avocații drept răufăcători,

hărțuiesc și umilesc la extremă acuzații, prelungesc detenția provizorie peste durata maximă a sentinței riscate și suspendează verdictul unui juriu dacă nu le place. Independența le servea doar pentru punerea incomensurabilă în valoare a importanței proprii și îi împuternicea să aplice legea în orice cruzime și iraționalitate a lor, fără nici o scrupulă și fără ca vreo persoană să se poată opune.

DI Prager a continuat descriind experiențele sale personale ale contactului cu magistrații și în sălile de audiere, menționând cu această ocazie „ofensele disprețuitoare” (*menschenverachtende Schikanen*) ale judecătorului J.

3. Descrierea magistrților

11. Articolul conținea, de asemenea, o descriere a unor anumiți magistrați în particular. Cea a judecătorului J. afirma următoarele:

„Tip: furios, (...) [J.].

(...)

[J.] adresându-se avocatului vienez [K.], cu câțiva ani în urmă ‚Fiți laconic maestre, eu deja am luat o decizie!’

[J.]: un judecător care nu autorizează agenții probațiunii să se așeze la biroul lor. De fapt el nici măcar nu le vorbește.

[J.] : un judecător care într-o zi a depus o plângere împotriva unei prostituate pe care a plătit-o deja când aceasta împreună cu proxenetul său au dispărut fără ca ceva să se întâmple. Ea posibil s-a gândit că clientul ei e prea beat pentru a observa diferența. Cu toate acestea el a stat la pândă și a notat numărul de înregistrare al mașinii.

Plângerea lui [J.] a dus la condamnarea prostituatei – și la proceduri disciplinare pentru el, care s-au dovedit a fi într-adevăr efectivă deoarece istoria picantă – care, cel puțin en vorbind despre încăpățânarea [J.] – a apărut în ziare.

Cu toate acestea el aproape că a devenit procuror, însă presa a dezvăluit o istorie în care apărea din nou numele lui. De această dată în legătură cu proceduri criminale și suspiciunea că a exercitat activități de asistență juridică fără autorizare (*Winkelschreiberei*). Doi bărbați, L. tatăl și fiul, au fost acuzați că au obținut bani prin intermediul contractelor frauduloase de la persoane care doreau să cumpere apartamente în clădiri vechi. Când a fost clar că contractele au fost întocmite de [J.], acuzarea a schimbat tactica: dintr-o dată nu contractele erau frauduloase, ci intenția care stătea în spatele utilizării lor.

[J.] a rămas judecător în loc să devină procuror. Redactorii *Kurier*-ului [un cotidian austriac] regretă acest fapt acum, deoarece un procuror este mai puțin periculos.

În septembrie, *Profil* [o revistă austriacă] a arătat și de ce. În calitate de judecător de instrucție, [J.] a lăsat un dependent de droguri în detenție provizorie pentru o perioadă mai mare de un an, cu toate că apărătorii din oficiu ai interesatului i-au semnalat faptul că greșea în ceea ce privește cantitatea de droguri implicată și că sentința relevantă este de la patru la șase luni de detenție.

Aceasta nu l-a împiedicat pe [J.] să transmită ultimul recursul în anulare, nu Curții Supreme, însă, încălcând regulile, Curții de Apel și președintelui său, cărora le-a luat încă trei luni să hotărască dacă bărbatul trebuia sau nu să fie eliberat din închisoare și dacă au fost comise erori de către judecătorul de instrucție.

Un aparat de xerocopiare ar fi economisit cel puțin cele trei luni. Eliberat la începutul lui martie de către noul judecător căruia consilierii Curții Supreme, sesizați în final, i-au transmis dosarul, interesatul, care a petrecut treisprezece luni în închisoare, a fost în final condamnat la cinci luni de închisoare la sfârșitul lui martie.

Cei doi avocați din oficiu ai victimei lui [J.] au calculat că doar taxele avocaților la acea dată se ridicau la 85 000 șilingi.

Toate acestea nu par să rămână fără consecințe pentru judecătorul [J.]. Marele judecător bărbos are o voce gravă și sonoră. Cu toate acestea, pe parcursul procesului contra Marianne O., „hoța de vacanță” se putea observa un tic persistent pe fața juratului [judecătorului S.]

Verdictul juriului a fost în consecință suspendat și a fost depusă o plângere disciplinară împotriva avocatului [G.]”

B. Acțiunea de defăimare

12. La 23 aprilie 1987, judecătorul J. a intentat o acțiune pentru defăimare (*üble Nachrede*, articolul 111 din codul penal austriac – paragraful 18 de mai jos) împotriva Dlui Prager. În afară de confiscarea numărului în cauză a *Forum*-ului și publicarea unor extrase din judecată, el a cerut, în special, redactorului despăgubiri și, ca acesta împreună cu autorul, să plătească o amendă și să achite cheltuielile de judecată (articolele 33 – 36 din legea cu privire la media – *Mediengesetz*, paragraful 19 de mai sus).

13. La 11 mai 1987, reclamantii au recuzat tribunalul regional penal și Curtea de Apel (*Oberlandesgericht*) din Viena. La 5 august, Curtea Supremă (*Oberster Gerichtshof*) a respins cererea cu privire la Curtea de Apel. La 17 septembrie, aceasta a admis-o în ceea ce privește tribunalul regional din Viena și a transferat cauza celui din Eisenstadt.

1. În primă instanță

14. La 11 octombrie 1988, tribunalul regional din Eisenstadt l-a găsit pe Dl Prager vinovat de defăimarea judecătorului J. prin pasajele articolului incriminat citate după cum urmează:

(1) „Ei tratează fiecare acuzat la început de parcă acesta ar fi deja condamnat.”

(2) „Câțiva judecători austrieci sunt capabili de orice. ”

(3) „Nimic nu se compara (...) cu ofensele disprețuitoare ale judecătorului [J.]”

(4) „Tip: furios,”

(5) „Cu toate acestea el aproape că a devenit procuror, însă presa a dezvăluit o istorie în care apărea din nou numele lui. De această dată în legătură cu proceduri criminale și suspiciunea că a exercitat activități de asistență juridică fără autorizare (*Winkelschreiberei*). Doi bărbați, L. tatăl și fiul, au fost acuzați că au obținut bani prin

intermediul contractelor frauduloase de la persoane care doreau să cumpere apartamente în clădiri vechi. Când a fost clar că contractele au fost întocmite de [J.], acuzarea a schimbat tactica: dintr-o dată nu contractele erau frauduloase, ci intenția care stătea în spatele utilizării lor.

[J.] a rămas judecător în loc să devină procuror. Redactorii *Kurier*-ului [un cotidian austriac] regretă acest fapt acum, deoarece un procuror este mai puțin periculos.”

Aplicând articolul 111 din Codul Penal, jurisdicția în cauză l-a impus pe Dl Prager să plătească o amendă de 120 unități diurne de 30 șilingi (ATS) și, în cazul neachitării, la o detenție pentru șaiszeci de zile. În ceea ce-l privește pe Dl Oberschlick, acesta a fost condamnat să plătească 30 000 ATS judecătorului J. și să se declare solidar responsabil, cu primul reclamant, de achitarea amenzii și cheltuielilor de judecată (articolele 6 paragraful 1 și 35 din legea privind media). În final, tribunalul a ordonat confiscarea stocurilor rămase ale numărului incriminat al *Forum*-ului și publicarea extraselor din hotărârea sa.

15. În motivele sale, tribunalul regional a constatat că condițiile obiective ale defăimării în cauză au avut loc: printre pasajele litigioase, numerele 2 și 4 atribuiău în mod deschis reclamantului un caracter sau o atitudine demnă de dispreț (*eine verächtliche Eigenschaft oder Gesinnung*), iar numerele 1, 3 și 5 îl acuzau de comportament dezonorant și contrar normelor morale care puteau să-l expună în mod obiectiv la dispreț sau să-l denigreze în fața opiniei publice (*ein unehrenhaftes und gegen die guten Sitten verstößendes Verhalten, das objektiv geeignet ist, ihn in der öffentlichen Meinung verächtlich zu machen oder herabzusetzen*). Pe scurt, în fața criticilor atât de masive, un cititor imparțial se vedea aproape constrâns să presupună că reclamantul s-a comportat josnic (*ehrloses Verhalten*) și că avea un comportament demn de dispreț (*verächtliche Charaktereigenschaften*), fapt de care autorul era perfect conștient.

Tribunalul a examinat ulterior cererile Dlui Prager cu privire la informațiile și mărturiile destinate stabilirii veridicității afirmațiilor sale și grija jurnalistică pe care a manifestat-o atunci când a scris articolul. El a luat în considerare doar pasajele din numerele 1, 3 și 5, altele fiind analizate în judecată de valoare. După examinare, el a estimat că nici una din dovezile prezentate nu puteau să susțină în mod echitabil citatele litigioase.

Astfel afirmația nr.1 conform căreia judecătorul J. trata fiecare acuzat de parcă acesta ar fi deja condamnat nu era demonstrată doar de faptul că judecătorul în cauză a cerut, într-un caz dat, avocatului apărării să fie laconic, deoarece deja își formase o opinie. În mod similar, cele trei decizii ale judecătorului J. raportate de către Dl Prager care susțineau afirmația nr. 3 nu erau suficiente pentru a reproșa reclamantului un comportament disprețuitor; nici unul dintre ele nu dezvăluiau în fapt, nici cea mai mică intenție de a cauza suferințe inutile. Fiind vorba, în final de pasajul nr. 5, acuzațiile pe care le conținea au fost în mod definitiv respinse printr-o decizie disciplinară a Curții de Apel din Viena din 6 decembrie 1982; cele două dosare pe care le-a solicitat reclamantul nu schimbau nimic, deoarece primul nu conținea nici o informație cu privire la personalitatea judecătorului J. și al doilea, referitor la candidatura judecătorului la postul de procuror, trebuia să rămână confidențial.

Conform tribunalului, Dl Prager nu a putut să demonstreze că a scris articolul în cauză cu grija solicitată jurnalistică cerută de articolul 29 paragraful 1 din legea cu privire la media (paragraful 19 de mai sus). Nemulțumit de faptul că l-a privat pe judecătorul J. de ocazia de a se exprima cu privire la reproșurile referitoare la persoana sa, el și-a desfășurat cercetările într-un mod superficial; în plus, el a recunoscut că nu a asistat la audierile prezidate de reclamant, că a reprodus conținutul articolelor vechi de ziar fără a verifica conținutul și că a reprezentat drept veridice reproșuri din auzite.

2. În apel

16. La 26 iunie 1989, Curtea de Apel din Viena a confirmat această hotărâre, însă a redus la 20 000 ATS suma totală a pagubelor (paragraful 14 de mai sus). Ea a considerat, în special, că respingând pentru lipsă de relevanță ofertele de dovezi ale Dlui Prager, tribunalul nu a încălcat în nici un fel drepturile apărării. Această situație a apărut datorită modului în care a formulat el această critică; ele erau în acest moment globale și generale încât era imposibilă indicarea dovezilor posibile ale veracității lor, cauza se deosebea de Lingens împotriva Austriei (hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 8 iulie 1986, seria A nr. 103) prin faptul că se aseamăna cu afirmarea diferitor fapte și nu cu expresia judecătii de valoare. În ceea ce privește grija solicitată jurnaliștilor care își exercită profesia, el trebuia să se conformeze regulilor „audiatur et”.

17. Confiscarea exemplarelor numărului în cauză care au rămas (paragraful 14 de mai sus) nu a avut loc.

II. DREPTUL INTERN PERTITENT

1. Codul penal

18. Articolul 111 din codul penal afirmă următoarele:

„1. Este pedepsit cu privațiunea de libertate pentru o perioadă de cel mult șase luni sau printr-o pedeapsă materială (...) oricine, într-un astfel de mod încât un terț să poată remarca, care a atribuit altei persoane un caracter sau sentimente demne de dispreț, sau îl acuză de o atitudine contrară onoarei sau normelor morale și de natură să defăimeze această persoană sau să o înjosească în opinia publică.

2. Este pedepsit cu privațiunea de libertate pe un an cel mult sau cu o pedeapsă materială (...) oricine care comite o ofensă într-un document tipărit, prin mijloacele de radiodifuzare sau orice alt mod care duce la defăimarea accesibilă publicului larg.

3. Autorul nu este pedepsit dacă aserțiunea se dovedește a fi exactă. În cazul vizat de paragraful 1, el de asemenea nu va fi acuzat dacă sunt dovedite circumstanțele care să-i ofere motive suficiente pentru a susține afirmația drept veridică.”

Articolul 112 precizează:

„Demonstrarea veridicității și a bunei-credințe nu sunt admise decât dacă autorul invocă exactitatea afirmației sau buna-credință a sa (...)”

Conform paragrafului 1 din articolul 114, „actele prevăzute în articolul 111 (...) sunt legitime dacă constituie realizarea unei obligații legale sau exercitarea unui drept”. În termenii paragrafului 2, „o persoană care este forțată din motive speciale să facă o alegație în sensul articolului 111 (...) în forma și modul special în care a fost făcută, nu va fi vinovată de ofensă, doar dacă este vorba de o afirmație inexactă și de care autorul putea să țină cont dacă lua precauțiile necesare (...)”.

2. Legea cu privire la media

19. Conform articolului 6 din legea privind media, redactorul, își asumă o responsabilitate obiectivă în cazurile de defăimare; victima poate în consecință să reclame daune materiale. În plus, el poate să se declare solidar responsabil, împreună cu persoana condamnată pentru o infracțiune a legii în cauză, de achitarea amenzilor implicate și a cheltuielilor de judecată (articolul 35).

Persoana defăimată poate cere confiscarea publicației care a servit la comiterea infracțiunii (articolul 33). În plus, articolul 36 îl autorizează să ceară confiscarea imediată a publicației în cazul în care articolul 33 va fi probabil aplicat ulterior și dacă măsura nu implică consecințe păgubitoare disproporționale interesului juridic pe care îl protejează. Confiscarea este exclusă dacă se poate păstra acest ineteres publicând un aviz care semnalează deschiderea procedurilor penale (articolul 37). În sfârșit, victima poate solicita publicarea hotărârii în măsura în care este necesară informarea publicului (articolul 34).

Articolul 29 paragraful 1 dispune, în special, că redactorii și jurnaliștii vor evita condamnarea pentru un delict de informație susceptibilă de o dovadă de veridicitate, nu doar dacă ei aduc această dovadă, dar și dacă există un interes public major pentru publicarea litigioasă și motive care, aplicând grija jurnalistică dorită, vor justifica credibilitatea afirmației în cauză.

PROCEDURI ÎN FAȚA COMISIEI

20. În cererea lor (nr. 15974/90) din 21 decembrie 1989 înaintată Comisiei, Dnii Prager și Oberschlick au afirmat că condamnările lor respective încălcau dreptul lor la libertatea de exprimare, garantată de articolul 10 (art. 10) din Convenție și că ordinul de confiscare a numerelor rămase a revistei se analiza ca o discriminare interzisă de articolul 14 combinat cu articolul 10 (art. 14+10). Ei pretindeau, în plus, existența unei infracțiuni în sensul articolelor 6 și 13 (art. 6, art. 13) din Convenție.

21. La 29 martie 1993, Comisia a declarat plângerile cu privire la articolele 10 și 14 (art. 10, art. 14) admisibile și a respins cererea pentru orice surplus. În raportul său din 28 februarie 1994 (articolul 31) (art. 31), ea a ajuns la concluzia că lipsa o încălcare din articolul 10 (art. 10) (cincisprezece voturi contra și douăsprezece) și din articolul 14 combinat cu articolul 10 (art. 14+10) (unanimitate).

Textul integral al opiniei sale și al celor două opinii disidente din aviz sunt anexate la această hotărâre¹.

CONCLUZIILE PREZENTATE CURȚII

22. În memoriul său Guvernul cere Curții:

- a) să declare inadmisibile plângerile celui de-al doilea reclamant ce țin de încălcarea articolelor 14 și 10 combinate (art. 14+10) și 10 (art. 10) luate izolat din Convenție: în primul rând pentru ineputizarea căilor de recurs interne, în al doilea rând pentru absența calității de victimă;
- b) să constate că reclamanții nu au fost victime a unei încălcări din articolul 10 (art. 10) ;

23. Din partea lor, reclamanții au invitat Curtea să conchidă existența unei încălcări din articolul 10 (art. 10)

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA ÎNCĂLCAREA PRETINSĂ DIN ARTICOLUL 10 (art. 10) DIN CONVENȚIE

24. Reclamanții au denunțat o încălcare a dreptului de libertate a exprimării după cum este garantat de articolul 10 (art. 10) din Convenție care presupune:

„1. Fiecare persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea opiniei și libertatea de a primi sau comunica informații sau idei fără ca să poată exista o ingerință a autorităților publice și fără considerații de frontieră. Prezentul articol (art. 10) nu împiedică Statele să supună instituțiile de radiodifuzare, de cinema sau de televiziune unui regim de autorizări.

2. Exercițarea acestor libertăți comportând îndatoriri și responsabilități poate fi supusă anumitor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsurile necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, protejarea ordinii și prevenirea crimei, protecția sănătății sau moralei, protejarea reputației sau drepturilor altuia, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidentiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judiciare.”

A. Cu privire la obiecția preliminară a Guvernului

25. Conform Guvernului – care a apărut deja fără succes aceeași teză în fața Comisiei - , Dl Oberschlick nu poate pretinde că a fost „victimă” în sensul articolului 25 paragraful

Nota grefierului:

1. Din rațiuni de ordin practic textul nu va apărea decât în ediția tipărită (volumul 313 din seria A din Publicațiile Curții), dar oricine și-l poate procura de la grefă.

1 (art. 25-1) din Convenție. Singurul fapt că a publicat, în calitate de redactor, un articol al cărui autor nu era, nu putea spune că și-a exercitat libertatea de exprimare. În plus el nu a suferit nici o pagubă materială pe motivul procedurilor angajate împotriva lui: nu a trebuit să plătească nimic, drept debitor solidar, în ceea ce privește taxele și costurile de judecată, și putea obține rambursarea de la Dl Prager a oricărei alte sume cheltuite în legătură cu condamnările intervenite (alineatele 14-15 de mai sus).

26. Prin „victimă”, articolul 25 (art. 25) desemnează persoana afectată direct de actul sau omisiunea litigioasă, existența unei încălcări putând fi concepută chiar și în absența prejudiciului; aceasta joacă un rol doar în aplicarea din articolul 50 (art. 50) (vezi, *inter alia*, hotărârea Groppera Radio AG și alții împotriva Elveției din 28 martie 1990, seria A nr. 173, p. 20, paragraful 47).

27. Împreună cu Comisia și reclamantul, Curtea a dezvăluit că urmările declanșate de plângerea judecătorului J. îi vizau simultan pe Dni Prager și Oberschlick. Acesta a fost condamnat pentru faptul că a publicat articolul în revista sa (paragraful 14 de mai sus). Astfel a fost afectat direct de deciziile tribunalului regional din Eisenstadt și a Curții de Apel din Viena. Cu toate acestea, el putea pretinde a fi victima unei încălcări pretinse.

În concluzie, obiecția preliminară a Guvernului a fost respinsă.

B. Cu privire la temeiul plângerii

28. Condamnarea Dlui Prager pentru defăimare și alte măsuri de care se plâneau reclamantul sunt analizate incontestabil drept o „ingerință” în exercitarea libertății de exprimare a acestora.

Ingerința în cauză a încălcat articolul 10 (art. 10), în afara cazului dacă era „prevăzută de lege”, urmarea unu sau mai multe scopuri legitime stabilite în paragraful 2 din articolul 10 (art. 10-2) și era „necesară, într-o societate democratică” pentru a atinge scopul sau scopurile.

1. „Prevăzută de lege”

29. Conform reclamanților, articolele 111 din Codul Penal austriac și 29 din legea cu privire la media nu pot fi considerate drept „lege” în sensul Convenției. Lăsând doar la discreția reclamantului grija determinării pasajelor litigioase dintr-un text și respingând orice dovadă a acuzatului cu privire la faptele conexe, aplicarea acestor dispoziții nu oferea gradul de previzibilitate dorit.

30. În mai multe hotărâri anterioare, Curtea a estimat că articolul 111 din codul penal prezenta caracteristicile unei „legi” (vezi hotărârile Lingens citată anterior, p. 24, paragraful 36, Oberschlick împotriva Austriei din 23 mai 1991, seria A nr. 204, p.24, paragraful 54, și Schwabe împotriva Austriei din 28 august 1992, seria A nr. 242-B, pp. 31-32, paragraful 25). Nimic nu justifică cu atât mai mult o concluzie diferită în ceea ce privește articolul 29 din legea cu privire la media. În ceea ce privește incertitudinile legate de aplicarea în această instanță a acestor două dispoziții ele nu le depășesc pe cele

la care reclamanții se pot aștepta, când au nevoie de afatul potrivit (vezi *mutatis mutandis*, hotărârea Vereinigung demokratischer Soldaten Österreichs și Gubi împotriva Austriei din 19 December 1994, seria A nr. 302, pp. 18-19, paragraful 46)

2. Legitimitatea scopului urmărit

31. Împreună cu Comisia, Curtea nu a găsit nici un motiv să se îndoiască de faptul că deciziile incriminate se refereau, după cum pretinde Guvernul, la protecția reputației altuia, în cazul de față a judecătorului J., și la apărarea autorității puterii judiciare, scopuri legitime în sensul articolului 10 paragraful 2 (art. 10-2).

3. Necesitatea ingerinței

32. În ceea ce privește reclamanții, condamnările la care se puteau aștepta nu se justificau deloc. Schițând portretul anumitor membri reprezentativi ai tribunalului regional penal din Viena, DI Prager nu a făcut decât să ridice anumite probleme grave întâlnite de justiția penală în Austria. În acest gen de publicații, recurgerea la caricatură și la exagerare este o obișnuință pentru a atrage cititorul și a-l captiva pentru conștientizarea problemei tratate. În nici un caz, în speță, autorul nu a abuzat de această tehnică, mai ales că articolul său a apărut într-o revistă pentru intelectuali capabili de discernământ. La urma urmelor, din nouă judecători descriși, doar judecătorul J. a depus plângere.

În paralel, Dnii Prager și Oberschlick au criticat procedura dusă împotriva lor. Ea i-a privat de posibilitatea adecvată de a se apăra. Delimitând singur, și fără contestare posibilă, extrasele din articol susceptibile de sancțiuni, judecătorul J. a izolat din contextul lor anumite fraze și expresii de caracter general – în special pasajele numerele 1 și 2 (paragraful 14 de mai sus)- și le-a prezentat incorect ca fiind dirijate împotriva propriei persoane. Din partea sa, tribunalul regional nu a făcut o distincție criticabilă între alegațiile (pasajele numerele 1, 3 și 5) și judecata de valoare (pasajele numerele 2 și 4), dar le-a refuzat reclamanților și dreptul de a dovedi anumite evenimente capabile să stabilească atât veridicitatea primelor, cât și temeiul celorlate două (paragraful 15 de mai sus). În ceea ce privește faptele reținute de tribunal, el, în pofida legii, le-a lăsat acuzaților să demonstreze realitatea lor. În definitiv, aceasta ar fi decepționat jurnaliștii să se intereseze de justiție.

În final, ar fi fals să pretindm că DI Prager nu a acordat atenția corespunzătoare redactării articolului său. Din contra, acesta s-a bazat pe cercetările efectuate timp de șase luni în care a contactat avocați, judecători și academicieni. În plus, timp de trei luni și jumătate, reclamantul a asistat zilnic la audieri la Palatul Justiției din Viena.

33. Guvernul a subliniat că, departe de a stimula dezbateră cu privire la funcționarea sistemului austriac al justiției, extrasele incriminate din articol nu conțineau decât insulte personale la adresa judecătorului J., care nici măcar nu l-a provocat pe DI Prager. De asemenea, ei nu meritau protecția sporită acordată exprimării opiniilor politice. Faptul că autorul nu a reușit să dovedească veridicitatea afirmațiilor sale dovedește că acestea erau nefondate. În ceea ce privește opiniile exprimate de interesat, ele nu puteau beneficia de o

imunitate totală doar pentru că nu erau susceptibile unei verificări în ceea ce privește acuratețea lor; ele au fost sancționate pentru că au depășit limitele criticii acceptabile. Dl Prager nu putea invoca buna-credință, deoarece a neglijat regulile jurnalisticii elementare, în special, cele care cer unui jurnalist să se asigure personal de veridicitatea informației obținute și să dea persoanelor vizate de acestea ocazia de a se exprima în această privință.

34. Curtea amintește că presa joacă un rol important într-un Stat de drept. Dacă ea nu trebuie să treacă anumite limite fixate în special pentru protecția reputației altuia, ei îi revine, conform îndatoririlor și responsabilităților sale, comunicarea informațiilor și ideilor cu privire la problemele politice precum și altor teme de interes general (vezi, *mutatis mutandis*, hotărârea Castells împotriva Spaniei din 23 aprilie 1992, seria A nr. 236, p.23, paragraful 43).

Printre ele figurează fără nici o îndoială întrebările cu privire la funcționarea sistemului de justiție, o instituție care este esențială într-o societate democratică. Presa este unul din mijloacele prin care politicienii și opinia publică pot verifica dacă judecătorii își exercită responsabilitățile lor înalte în conformitate cu scopul de bază al misiunii care le-a fost încredințată.

Cu toate acestea trebuie să se țină cont de rolul special al puterii judiciare în societate. Drept garant al justiției, valoare fundamentală într-un Stat de drept, acțiunea sa are nevoie de încrederea cetățenilor pentru a prospera. De asemenea, poate să se adeverească necesară protejarea acesteia împotriva atacurilor distrugătoare care sunt lipsite de temei serios, mai ales dacă se ține cont de faptul că magistraților vizați le este interzis să reacționeze.

35. Aprecierea acestor elemente le revine în primul rând autorităților naționale, care se bucură de o anumită marjă de apreciere pentru a determina existența și latitudinea necesității unei ingerințe în libertatea de exprimare. Cu toate acestea, ea este însoțită de controlul european care cuprinde atât legislația, cât și deciziile care o aplică, chiar și cele date de o jurisdicție independentă (vezi, *inter alia*, hotărârea Barfod împotriva Danemaricii din 22 februarie 1989, seria A nr. 149, p.12, paragraful 28).

36. În opinia Curții, calificarea pasajelor litigioase în judecata de valoare și cele pretinse se înscriu în contextul marjei de apreciere menționate.

Printre faptele raportate în acestea din urmă, unele din ele erau de o gravitate extremă. De aceea este ușor de înțeles că autorul trebuia să se justifice. Afirmând că magistrații vienezi „tratau dintr-o dată orice acuzat de parcă acesta era deja condamnat”, sau atribuindu-i judecătorului J. un comportament „ofensator” și „disprețuitor” în exercitarea funcțiilor sale, reclamantul a reproșat implicit interesaților că, în calitate de judecători, au încălcat legea sau, cel puțin, și-au încălcat obligațiile profesionale. Astfel el nu a putut aduce atingere nu reputației lor, dar a subminat și încrederea publică în integritatea magistrați în general.

37. Motivul pentru care Dl Prager nu a reușit să stabilească veridicitatea afirmațiilor sale sau temeiul raționamentelor sale se bazează nu atât pe modul în care tribunalul a aplicat legea, cât pe caracterul lor general, care se pare că se află la originea sancțiunilor pronunțate. După cum a subliniat Comisia, din dosar reiese că deciziile intervenite nu vizau utilizarea ca atare de către interesat a libertății sale de exprimare în ceea ce privește justiția, nici chiar faptul că a criticat în special anumiți judecători, ci mai degrabă amploarea excesivă a reproșurilor formulate, care, în absența unei baze de fapte suficiente, pare a fi în mod inutil prejudiciabilă. Astfel în hotărârea tribunalului regional din Eisenstadt se poate citi că „în fața criticilor atât de ample, un cititor imparțial se vede aproape forțat să bănuiască reclamantul de un comportament josnic și de însușiri demne de dispreț” (paragraful 15 de mai sus).

Din punctul de vedere al Curții, Dl Prager nu putea să invoce buna-credință, nici respectarea regulilor eticii jurnalistice. Cercetările desfășurate de către el nu par a fi suficiente pentru a motiva asemenea alegații serioase. În această legătură este suficient de menționat că chiar din mărturia reclamantului, acesta nu a asistat la nici o audiere penală prezidată de judecătorul J.; în plus, el nu i-a acordat acestui magistrat nici o ocazie să se exprime în ceea ce privește reproșurile la adresa sa.

38. Desigur, cu rezerva paragrafului 2 din articolul 10 (art. 10-2), libertatea de exprimare este aplicabilă nu doar „informațiilor” sau „ideilor” care sunt obținute favorabil sau primate drept inofensive sau indiferente, însă și pentru cele care offensează, șochează sau îngrijorează Statul sau orice pătură a populației (vezi, *mutatis mutandis*, hotărârile Castells citată anterior, p. 22, paragraful 42, și Vereinigung demokratischer Soldaten Österreichs și Gubi citată anterior, p. 17, paragraful 36). În plus, Curtea este conștientă de faptul că libertatea jurnalistică conține, de asemenea, posibila recurgere la un grad de exagerare sau chiar de provocare.

Cu toate acestea, ținându-se cont de toate circumstanțele descrise anterior și de marja de apreciere care trebuie lăsată Statelor contractante, ingerința litigioasă nu pare a fi disproporționată scopului legitim urmărit. Iată de ce ea poate fi considerată ca fiind „necesară într-o societate democratică”.

39. În concluzie, nu a fost stabilită nici o încălcare din articolul 10 (art. 10).

II. CU PRIVIRE LA ÎNCĂLCAREA PRETINSĂ DIN ARTICOLUL 14 DIN CONVENȚIE COMBINAT CU ARTICOLUL 10 (art. 14+10)

40. În cererea lor înaintată Comisiei, Dnii Prager și Oberschlick au pretins, de asemenea, existența unei încălcări din articolul 14 din Convenție combinat cu articolul 10 (art. 14+10) (paragraful 20 de mai sus). Cu toate acestea, ei nu au adus plângerea în fața Curții care consideră că ea nu trebuia examinată din oficiu.

DIN ACESTE MOTIVE CURTEA

1. *Respinge*, în unanimitate obiecția Guvernului;
2. *Hotărăște*, cu cinci voturi contra patru că nu a existat o încălcare din articolul 10 (art. 10) din Convenție;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu e necesară examinarea din oficiu a plângerii cu privire la încălcarea din articolul 14 din Convenție combinat cu articolul 10 (art. 14+10).

Realizată în franceză și în engleză și pronunțată în public la Palatul Drepturilor Omului, Strasbourg, la 26 aprilie 1995.

Rolv RYSSDAL
Președinte

Herbert PETZOLD
Grefier

În conformitate cu articolele 51 paragraful 2 (art. 51-2) din Convenție și 52 alin 2 din regulamentul A, următoarele opinii disidente sunt anexate la această hotărâre:

- opinia disidentă a Dlui Petiti;
- opinia disidentă a Dlui Martens, la care se alătură Dnii Pekkanen și Makarczyk.

Paraphé: R. R.

Paraphé: H. P.

Mă alătur opiniei separate a Dlui Martens.

Pentru a motiva opinia mea, adaug următoarele puncte:

Analizele jurnaliștilor în ceea ce privește funcționarea justiției sunt indispensabile pentru a asigura controlul protecției drepturilor justițiabililor într-o societate democratică. Ele sunt prelungirea regulii conform căreia procedurile trebuie să fie publice, esențiale respectarea principiului de proces echitabil.

Judecătorii care beneficiază de imunitatea funcției și, care în majoritatea Statelor membre se află sub protecția acțiunilor de responsabilitate civilă personală, trebuie să accepte în schimb expunerea la critica liberă cu bună-credință.

Evoluția internațională merge în această direcție.

În tradiția americană, judecătorul selectiv este supus unei critici totale. Revista American Bar Association publică 250 000 exemplare a unui tablou cu privire la comportamentul judecătorilor, care este uneori sever.

Desigur, judecătorul trebuie să fie protejat împotriva defăimării, însă dacă decide să facă un recurs, este preferabil să opteze pentru calea civilă – decât pentru cea penală. Statele care autorizează retransmisia televizată a dezbaterilor judiciare admit implicit ca comportamentul judecătorilor să fie supus criticii publice. Doar printr-o cooperare completă și fiabilă între justiție și presă informația obiectivă poate cel mai bine contribui la educația cetățenilor.

OPINIA SEPARATĂ A DLUI JUDECĂTOR MARTENS,

LA CARE SE ALĂTURĂ DNII JUDECĂTORI PEKKANEN ȘI MAKARCZYK

1. Sunt de acord cu majoritatea Curții cu excepția unui punct. Începând cu hotărârea Barthold¹ Curtea a estimat întotdeauna că, ținându-se cont de importanța drepturilor și libertăților garantate în primul paragraf din articolul 10 (art. 10-1), ea trebuia să exercite un control *strict* cu privire la limitarea lor. Aceasta înseamnă, în special, verificarea dacă necesitatea acesteia este stabilită într-un mod *convingător*². Cu toate că formularea adoptată de către ea poate provoca îndoieli³, se poate presupune că majoritatea nu a dorit să se îndepărteze de la această doctrină și că consideră deci că a fost stabilit într-un mod convingător faptul că ingerința litigioasă la dreptul la exprimare al reclamanților era „necesară într-o societate democratică”. Din motivele expuse mai jos am ajuns – în final – la concluzia că nu pot fi de aceeași părere.

2. „În final”, deoarece trebuie să mărturisesc că prima lectură din articolul Dlui Prager⁴ mi-a lăsat o impresie mai mult defavorabilă. După cum mi s-a părut, era vorba despre un jurnalist înfumurat, poate chiar ipocrit, cert fără formare sau experiență juridică și, fapt care de asemenea era clar, îndreptat împotriva justiției penale, însă care a fost totuși convins că are dreptul să publice un articol caustic referitor la problemă, ținându-l la stâlpul rușinii nouă judecători. Mai mult, un jurnalist care preferă în permanență efectele de stil – și în special efectele răuvoitoare – în locul clarității și măsurii.

Asemenea prime impresii, mai degrabă foarte negative, sunt periculoase pentru un judecător. El trebuie să le deosebească și să rămâie vigilent față de prejudecățile pe care tind să le creeze. Se pune întrebarea dacă judecătorii austrieci au aplicat aceste reguli.

3. Cea de-a doua lectură m-a obligat să-mi corectez primele impresii. Ea m-a convins că Dl Prager, după ce curiozitatea sa a fost provocată de acte științifice, a cheltuit nu doar mult timp și energie pentru a verifica pe teren cauzele fenomenelor descrise de către sociologi, dar a fost întradevăr șocat de cele aflate.

Sociologii au dezvăluit diferențe marcante între modul în care justiția penală era înfăptuită în jurisdicția Curții de Apel vieneze și în restul Austriei. În jurisdicția vieneză detenția provizorie era cu mult mai ușor ordonată și pentru perioade mai îndelungate decât în alte părți, în timp ce pedepsele erau practic de două ori mai severe decât în altă parte⁵.

1. Hotărârea din 25 martie 1985, seria A nr. 90, p. 25, paragraful 55

2. Vezi, cel mai recent, hotărârea (Marea Cameră) Jersild împotriva Danemaricii din 23 septembrie 1994, seria A nr. 298, p.26, paragraful 37. Pentru hotărârile anterioare, vezi în special hotărârile Autronic AG împotriva Elveției din 22 mai 1990 seria A, nr. 178, pp. 26-27, paragraful 61 și Informationsverein Lentia și alții împotriva Austriei din 24 noiembrie 1993, seria A nr. 276, p. 15, paragraful 35.

3. Vezi, în special, paragraful 38: “(...) ingerința litigioasă nu este disproporțională în scopul legitim urmărit. Ea poate fi considerată necesară într-o societate democratică.”

4. Este regretabil faptul că o traducere completă din articolul nu este disponibilă; cititorul hotărârii de față trebuie să se mulțumească cu rezumatul Curții (alineatele 8-11 ale hotărârii), care, cu toate că nu încorect, poate părea în unele momente să fie influențat într-o oarecare măsură a aprecierii globale din articolul întocmit de Curte și care nu poate în orice caz să ofere o idee bună a textului original, lung de treisprezece pagini.

5. El nu notează faptul că, în fața Curții, Guvernul nici măcar nu a încercat să respingă aceste fapte constatate de către sociologi.

DI Prager a mers la tribunalul regional din Viena pentru a vedea dacă poate găsi o explicație pentru aceste diferențe. După o anchetă personală de șase luni¹ el s-a convins de faptul că, în ceea ce privește această jurisdicție, explicația consta în personalitățile judecătorilor care formau camerele penale ale tribunalului și în *esprit de corps* al lor.

După cum reiese din articolul său, el nu doar a fost șocat, însă a fost copleșit de o indignare sinceră. Nu există nici o îndoială cu privire la aceasta. Cu toate acestea, înainte de a împărtăși sentimentele sale, el a reflectat, încercând să explice ceea ce a observat, prin câteva aspecte ale sistemului penal austriac de justiție. Acest lucru este realizat în partea introductivă din articolul său. Acolo DI Prager atrage atenția asupra puterii teribile cu care sunt investiți judecătorii penali și, în lumina acestor date, asupra pericolelor pe care le presupune faptul că ei vor deține aceste funcții timp de mai mulți ani fără a fi supuși vreunui control veritabil. Conform opiniei sale, puterea se corupe, de asemenea în jurisdicțiile represive. În consecință este indispensabil un control exterior. Desigur că există și o notă de adevăr în această remarcă și ea trebuie luată în considerare². Pe de altă parte, atunci când Lord Denning a spus că judecătorii prin natura funcției lor nu pot răspunde criticilor, el facea de asemenea o observație care, într-o anumită măsură, merita să fie luată în considerare³.

4. Înainte de a analiza mai departe articolul litigios, nu este inutil de amintit că judecătorul J., unul din magistrații criticați, l-a considerat drept defăimător și a angajat urmăriri private în sensul articolului 111 din codul penal austriac⁴. Fără nici o îndoială că anumite pasaje care se refereau în particular la persoana judecătorului J.⁵ erau efectiv – în mod obiectiv – defăimătoare. Cu toate acestea, în conformitate cu Convenția, DI Prager nu trebuia să fie condamnat și pedepsit pentru defăimare dacă jurisdicțiile austriece, după ce au interpretat și au evaluat în mod corect articolul litigios în ansamblu și după ce au pus în blanșă cerințele pentru protecția libertății de exprimare și cele de păstrare a reputației altuia au considerat că acestea erau preponderente în circumstanțele speței. Controlul Curții nu se limitează la a doua parte a constatărilor lor: în cauzele care pun în joc libertatea de exprimare, Curtea trebuie

„să ia în considerare ingerința litigioasă în lumina ansamblului cauzei pentru a determina dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt pertinente și suficiente”.

În alți termeni, Curții îi revine examinarea forței de convingere a motivelor pentru a justifica condamnarea și pedeapsa Dlui Prager.

2. Conform reclamantului, ancheta sa i-a luat șase luni; timp de cel puțin trei luni și jumătatea el și-a petrecut zilele la tribunal.

1. Vezi, în același sens, paragraful 34 din hotărârea Curții.

2. Eu, de asemenea, consider că încrederea publicului în puterea judiciară este importantă (vezi aliniatul 34 din hotărâre), însă mă îndoiesc de faptul că această încredere trebuie să fie menținută prin recurgerea la acțiuni penale pentru condamnarea criticilor pe care puterea judiciară poate să le considere drept „distrugătoare”.

3. Vezi paragraful 18 din hotărâre.

4. Pentru traducerea pasajelor pe care se bazează urmăriri private vezi paragraful 14 din hotărâre

„Făcând aceasta, Curtea trebuie să se convingă că autoritățile naționale au aplicat regulile în conformitate cu principiile consacrate în articolul 10 (art. 10) și, mai mult ca atât, că ele se bazează pe evaluarea acceptabilă a faptelor relevante”¹.

Evident nu este posibil de realizat un echilibru just între dreptul la libertatea de exprimare și necesitatea protejării reputației altuia decât atunci când mesajul în cauză a fost interpretat și apreciat corect în contextul său. În consecință, pentru a îndeplini misiunea ca ultim garant al dreptului la libertatea de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate să se limiteze la controlul exercițiului efectuat de jurisdicțiile naționale, însă de asemenea – și în primul rând – trebuie să examineze interpretarea și evaluarea lor în ceea ce privește afirmațiile în cauză. Doar această dublă verificare permite Curții să se convingă de faptul că dreptul la libertatea de exprimare nu a fost pe nedrept limitat².

5. Revin la analiza mea făcută asupra articolului incriminat. După introducerea „teoretică” citată anterior (paragraful 3 de mai sus), el relatează și comentează experiențele Dlui Prager pe parcursul a trei luni și jumătate de anchetă personală la tribunalul regional (subtitlul articolul său este: „Lokalaugenschein” adică vizite la locul dat). Scopul evident al acestui (de-al doilea) „capitol” este de a ilustra propozițiile enunțate în introducere și de a transmite cititorilor indignarea resimțită.

Acest (al doilea) „capitol” începe din nou cu un fel de introducere (informații generale; ceea ce autorul a aflat, înainte de ancheta sa de la mai mult de o duzină de avocați și jurnaliști judiciari; unele impresii generale cu privire la atmosfera din tribunal și primele contacte ale autorului cu anumiți judecători; unele conjuncturi sarcastice privind gradul de autocenzură propriu pentru un tânăr reporter care scrie referitor la puterea judiciară).

Urmează nouă portrete mai mult sau mai puțin detaliate ale judecătorilor, fiecare fiind precedat de un titlu special care, nu doar rezumă tipul cauzelor examinate de către judecătorul sau judecătoria în cauză, dar de asemenea atribuie fiecărui judecător un „tip”. Aceste nouă portrete, inclusiv etichetarea judecătorilor sub rubrica „tip” vizează manifestativ încarnarea criticilor Dlui Prager cu privire la faptul cum justiția penală este înfăptuită de către tribunalul regional din Viena și amplificarea forței de convingere asociind nume și persoane.

5. Curtea s-a exprimat astfel de mai multe ori, însă citatul provine, la fel ca și precedentul, din hotărârea sa (Marea Cameră) Jersild citată anterior, pp. 23-24, paragraful 31.

1. Primul alineat din paragraful 36 din hotărâre sugerează că jurisdicțiile naționale, pentru a se bucura de o marjă de apreciere, trebuie să decidă dacă o declarație contestată trebuie să fie calificată drept o constatare a faptului sau judecată de valoare. În opinia mea, această idee, este în primul rând incompatibilă cu regula conform căreia Curtea trebuie să se convingă că autoritățile naționale au aplicat criteriile în conformitate cu principiile consacrate de articolul 10 (art. 10) și se bazează pe o apreciere acceptabilă a faptelor pertinente (vezi în textul de mai sus), și în al doilea rând, ea constituie o deviere regretabilă a hotărârilor precum Lingens (seria A nr. 103), Oberschlick (seria A nr. 204) și Schwabe (seria A nr. 242-B).

6. Este desigur o chestiune de gust, însă, în opinia mea, numeroase portrete ale altor judecători sunt mult mai virulente decât cel al judecătorului J. Aparent, judecătorul tribunalului regional din Eisenstadt a fost de aceeași părere. El a declarat chiar în decizia sa că toți judecătorii criticați în particular puteau să intenteze o acțiune pentru defăimare. Poate că, în orice caz ei nu au făcut nimic. Acest lucru desigur că nu demonstrează, faptul că portretele lor corespundeau realității. Cu toate acestea, un element trebuie luat în considerare într-o anumită măsură atunci când se evaluează contextul în care se înscriau pasajele litigioase consacrate judecătorului J. Cel puțin nu a fost demonstrat că celelalte portrete nu aveau nimic autentic și nici, în consecință, că descrierea în ansamblu a atmosferei care domina în tribunal era total eronată.

7. Ceilalți judecători nu numai că nu au acționat în justiție, dar în fața Curții, Guvernul nici măcar nu a susținut și, *a fortiori*, nu a demonstrat că afirmația generală a Dlui Prager – conform căreia la Viena, justiția penală de primă instanță nu este doar foarte severă, dar și nelegal de crudă – nu avea bază de fapte.

În consecință, trebuie evaluat portretul judecătorului J., schițat de Dl Prager ținând cont de faptul că magistratul în cauză era membru al camerelor penale, care prin deciziile și comportamentul lor cu acuzații și avocații lor – pe scurt: prin *esprit de corps*, justificau cel puțin examinarea publică de către presă. Articolul Dlui Prager trebuie să fie privit ca tratând probleme de interes public considerabil. Astfel, el a fost deci publicat într-o revistă (*Forum*), care este descrisă ca fiind „o publicație dedicată promovării principiilor democratice, normelor preeminenței drepturilor și intereselor nevoiașilor” (memoriul reclamanților) și drept „o revistă tipică a intelectualității” („*ein typisches Blatt der intellektuellen Szene*”; declarație făcută la audiere). Nici una din calificări nu a fost contestată de către Guvern.

Permiteți-mi să spun dintr-o dată că veți căuta în zadar o asemenea apreciere în deciziile pronunțate de către jurisdicțiile austriece: nicăieri ele nu precizează că au pus pe cântar dreptul judecătorului J. la protecția reputației sale și dreptul garantat Dlui Prager (precum și a *Forum*-ului) de articolul 10 (art. 10) de a scrie într-un mod atât de critic pe cât considera de cuviință cu privire la un interes public considerabil!

8. Analiza anterioară din articolul Dlui Prager (paragrafele 3 și 5), faptul că a fost publicat într-o revistă serioasă pentru intelectuali (paragraful 7 de mai sus) – ceea ce presupune cititori apti de a-și forma o părere proprie – și circumstanțele ce constituiau o problemă considerabilă de interes public – din punctul de vedere al autorului, un mod scandalos de a aplica justiția penală -, toate aceste elemente trebuie luate în considerare nu doar atunci când este vorba de a statua în fine asupra problemei necesității, dar și la stadiul de interpretare al textului de cinci pasaje precise și izolate ale articolului la care judecătorul J. și-a limitat urmărirea privată (vezi paragraful 4 de mai sus: „*în lumina cauzei în întregime*”).

9. Ținându-se cont de ceea ce de mai sus, sunt multe de spus în favoarea afirmației conform căreia toate aceste pasaje – cu excepția celui de-al cincilea – trebuie să fie calificate de judecată de valoare.

Este evident – și a fost recunoscut de către judecătorul din Eisenstadt – că al patrulea pasaj, adică atribuirea „tipului” judecătorului în cauză, constituie o judecată de valoare, datorită faptului că Dl Prager de mai multe ori a atribuit același tip mai multor judecători. Astfel, el considera judecătorul J. drept un specimen al tipului furios, ca și pe unul dintre colegii săi, judecătorul A.

În ceea ce privește primele două pasaje, notez faptul că ele fac parte, nu atât din conținutul articolului propriu ci, dintr-un fel de rezumat care, cu titlul („Atenție, judecători răi!”) și subtitlul (vizite la locul dat) formează un cadru¹. Totul ține evident de atragerea atenției – și întradevăr își atinge scopul. Cum n-ar fi, frazele incriminate care fac parte din acest rezumat ilustrează clar esențialul reproșurilor adresate de către Dl Prager camerelor penale ca atare și găsesc principala lor justificare în aceste critici (colective).

În consecință, se poate cel puțin pune întrebarea dacă este acceptabilă examinarea migăloasă a acestor fraze evident generalizante exact de parcă ele ar face parte (din conținutul) unui articol consacrat doar judecătorului J. Însă aceasta este exact ceea ce au făcut jurisdicțiile austriece, fără măcar a se deranja să justifice demersul lor².

Considerații analoge se aplică pasajului al treilea. Acesta constituie o remarcă formulată în contextul părții introductive a „capitolului” al doilea (paragraful 5 de mai sus). Este greu de sesizat semnificația exactă a secțiunii din care face parte. În opinia mea, interpretarea cea mai plauzibilă este aceea că această secțiune constituie într-un fel prelungirea presupunerilor sarcastice citate anterior cu privire la gradul de autocenzură (paragraful 5 de mai sus) de care dă dovadă. Conform acestei lecturi, remarca semnifică că atitudinea judecătorului J. este prea intolerabilă pentru a nu fi denunțată. Această atitudine este mai apoi calificată drept „*menschenverachtende Schikane*”, termen care este destul de dificil de tradus³, însă în orice caz este mai degrabă denigrant. Cu toate acestea, o notă în text face clar faptul că această calificare este doar un *rezumat* al portretelor detaliate care urmează. În esență este, desigur, judecată de valoare. În plus, dacă este considerată în contextul articolului în ansamblu, pare a fi destul de dubios (pentru a adopta o formulare măsurată) că e corect de presupus - după cum a făcut-o judecătorul din tribunalul regional din Eisenstadt – că termenul „*Schikane*” semnifică că judecătorul J. utilizează funcțiile sale cu *intenția deliberată* de a prejudicia acuzații. Desigur, conform dicționarilor, termenul „*Schikane*” poate avea această conotație, însă cred că, în contextul caracterizării camerelor penale și din articolul în întregime, *trebuie* mai degrabă înțeles – și, cel puțin, poate fi înțeles în mod rezonabil – ca descriind o

1. Vezi textul acestui rezumat: paragraful 9 din hotărâre

1. Notez printre altele că în ceea ce privește al doilea extras, jurisdicțiile austriece nici măcar nu au luat în considerare pasajul în întregime: mă refer la textul integral ce figurează în paragraful 9 din hotărârea Curții. El specifică următoarele :

„Printre judecătorii penali austrieci, unii sunt capabili de orice. Toți sunt capabili de multe: există un șablon pentru toate acestea ”

Fără a căuta semnificația în ansamblu a acestui text, jurisdicțiile austriece au presupus că membrul frazei „unii sunt capabili de orice” putea fi interpretat ca defăimând judecătorul J.

2. Traducerea propusă de reclamant este: „contemptuous chicanery”, Curtea a optat pentru „arrogant bullying”

aplicare foarte severă a legii penale, independent de suferințele umane rezultate. La fel ca în alte pasaje, judecătorul din Eisenstadt a ales, între două interpretări posibile, pe cea care este defavorabilă acuzatului și care duce la condamnarea acestuia, fără a se deranja măcar să precizeze că a luat în considerare cealaltă interpretare sau să-și exprime motivele care l-au făcut să o respingă.

Subliniez acest aspect a deciziei sale deoarece, la acest punct, împărtășesc în întregime concepția Curții constituționale germane. Conform jurisprudenței stabilite de această jurisdicție, un judecător care condamnă o persoană care se exprimă oral sau în scris și a cărei afirmații oferă în mod obiectiv diferite interpretări, fără a da motive convingătoare pentru a alege anume interpretarea care duce la o condamnare, încalcă dreptul la libertatea de exprimare.

10. Jurisdicțiile austriece¹ au optat pentru un demers absolut diferit. Ele au limitat strict examinarea la cinci pasaje precise și izolate care erau scopul urmăririlor private intentate de către judecătorul J.² Fără doar și poate că această diferență fundamentală a abordării se face resimțită în întreg textul. De exemplu, judecătorul din Eisenstadt a refuzat chiar să ia în considerare faptul (necontestat) că judecătorul J. a prevenit un avocat să fie „fie laconic” deoarece el „a luat deja o decizie”. Desigur, acest fapt nu demonstrează „prejudecățile *generale*”, nici faptul că judecătorul J. trata dintr-o dată orice acuzat de parcă acesta ar fi deja condamnat, însă aceasta poate cel puțin să arate că judecătorul J. demonstra, de asemenea, *esprit de corps* pe care Dl Prager l-a observat pe parcursul anchetei sale și, în consecință, că prezența sa în galeria portretelor avea o bază oarecare.

11. Acest exemplu poate să reprezinte un șablon. Găsim o altă ilustrare a acesteia atunci când se analizează faptul cum a reacționat judecătorul din Eisenstadt la oferta Dlui Prager de a aduce dovezi a bazei de fapte care reieșeau din judecata sa de valoare. Judecătorul a adoptat în primul rând – fără motivare corespunzătoare – interpretarea judecății de valoare, care este cea mai nefavorabilă pentru pârât, și declară apoi că oferta de demonstrare trebuie respinsă pe motiv că este clar de la început că va fi imposibil de convins tribunalul de faptul că judecătorul J. a reacționat cum a făcut-o în intenția răuvoitoare de a cauza suferințe³.

1. În speță, decizia cea mai importantă este cea pronunțată de către judecătorul tribunalului regional din Eisenstadt. Nu a existat recurs *de novo*; Curtea de Appel a examinat doar motivele recursului reclamanților; controlul exercitat de către ea a argumentelor judecătorului din Eisenstadt era totuși; cu toate acestea ea le-a aprobat și a respins recursul.

2. Nu ignorez faptul că judecătorul din Eisenstadt, după ce a interpretat cele cinci pasaje litigioase după cum am indicat, a rezumat decizia sa cu privire la întrebarea dacă aceste cinci pasaje erau - obiectiv – defăimătoare după cum urmează:

„În consecință, nu există nici o îndoială că cele cinci pasaje incriminate de către urmăririle private, considerate independent cât și în *contextul articolului*, sunt defăimătoare în sensul articolului 111 din codul penal.”

După ce am studiat hotărârea cu multă atenție și după ce am notat faptul că aceasta nu este prima și nici ultima dată când termenul „contextul articolului” îmi este greu de menționat că termenii subliniați au fost utilizați doar pentru forma, principiul care rezultă a fost complet ignorat *de facto*.

3. Pentru cerințele ofertei de demonstrare a *exceptio veritatis* vezi paragraful 13 de mai sus

Portretul judecătorului J¹. atrage destul de mult atenția asupra unei cauze în care judecătorul J. insistent – și fără necesitate – a prelungit o detenție provizorie și în care, de altfel, a omis să transmită autorităților competente un recurs de anulare dirijat împotriva deciziei sale în materie de detenție. Judecătorul J. nu a estimat ca fiind util să includă acest pasaj în urmărirea sa privată, însă acesta a devenit relevant atunci când Dl Prager a susținut că anume acest episod a motivat judecata de valoare exprimată prin termenii „*menschenverachtende Schikane*” (paragraful 9 de mai sus) și că, în consecință, el dorea să aducă dovada. Oferta sa a fost respinsă de judecătorul din Eisenstadt pe motivul că lui i s-a părut absolut de necrezut faptul că judecătorul J. în mod conștient și răuvoitor ar fi putut să prelungească detenția.

12. Îmi permit să citez un alt exemplu al aceluiași mecanism, de această dată, referitor la al cincilea pasaj incriminat de către judecătorul J. Acest pasaj conține indubitabil o declarație a faptului (faptelor). Trebuie, desigur, să se înceapă cu determinarea faptelor care sunt vizate. Aceasta pare a fi destul de clar. Dl Prager afirmă că – aparent, la un moment mai îndepărtat – judecătorul J. nu a fost numit procuror, însă a lăsat să se înțeleagă că interesatul nu a obținut acest post deoarece numele său a fost din nou² menționat în presă, și anume în raport cu suspiciuni de practică necinstită³. Nu s-a negat faptul că au existat asemenea articole în presă, nici faptul că aceste articole au provocat bănuieli cu privire la persoana judecătorului J. în special. Cu toate acestea, judecătorul din Eisenstadt – din nou, fără a lua în considerare dacă era posibilă vreo altă interpretare – a citit acest pasaj al afirmației că asemenea suspiciuni încă mai există la momentul publicării articolului litigios. Cu toate acestea, el declară în cele ce urmează că câțiva ani în urmă, a intervenit o decizie a Curții de Apel din Viena în care judecătorului J. i-au fost ridicate toate acușările care i-au fost aduse. El ar fi putut explica cum Dl Prager putea să știe de acea decizie. Însă nu aceasta este ceea ce caut eu să demonstrez. Lucrul care este important, este că se observă același șablon ca și în paragrafele 10 și 11 de mai sus: mai întâi, o interpretare nemotivată care (pentru a adopta o formulare măsurată) nu este cea mai evidentă, însă care sigur este cea mai nefavorabilă, apoi, pe această bază, o respingere a ofertei făcute de Dl Prager pentru a demonstra *exceptio veritatis*.

13. Se poate pune întrebarea dacă, sau în ce măsură, impunerea demonstrării jurnalistului în cauzele de acest gen este compatibilă cu articolul 10 (art. 10)⁴. Însă datorită faptului că această întrebare nu a fost analizată, o las deschisă. Cu toate acestea, ceea ce trebuie subliniat este faptul că hotărârea Curții de Apel precizează că dreptul austriac este excesiv de exigent în ceea ce privește oferirea dovezii *exceptio veritatis*. Pârâtul trebuie

4. Vezi paragraful 11 din hotărâre.

1. „Încă o dată”, deoarece, după cum relatează și Dl Prager, numele lui a apăruse în legătură cu un incident dezgustător cu o prostituată.

2. Pentru a evita impresia că Dl Prager sugerează aici posibilitatea că judecătorul J. este suspectat de lucruri teribile, menționez că în textul original acțiunile neautorizate sunt calificate drept „*Winkelschreiberei*”, ceea – după cum ni s-a explicat – semnifică că interesatul era bănuțit de faptul că a dat sfaturi juridice contra unei remunerări, lucru interzis unui judecător.

3. În virtutea jurisprudenței Curții federale de justiție germană, în cazul în care presa a tratat problemele de interes public și a demonstrat că a respectat precauțiile jurnalistice corespunzătoare, reclamantului îi revine demonstrarea falsității afirmațiilor: vezi, de exemplu, J. Soehring, „*Die neue Rechtsprechung zum Presserecht*”, NJW 1994, pp. 16 și urm.

să indice exact care fapte el dorește să le demonstreze. În plus, el nu trebuie doar să explice în mod clar de ce aceste fapte ar justifica ceea ce el spune sau scrie și cum ele pot fi stabilite de către dovada oferită, însă, în plus, să convingă anterior tribunalul, că există probabilitatea ca aceste fapte să fie demonstrate.

14. Nu doar (cu o singură excepție) că Dlui Prager nu i-a fost permis să raporteze dovada oferită de către el în ceea ce privește faptele pe care erau bazate оценочное суждение ale sale, s-a mai considerat în pus că el nu a acționat cu precauțiile jurnalistice corespunzătoare.

Acest reproș nu este lipsit de fundament, în măsura în care nimeni nu contestă faptul că Dl Prager nu i-a oferit judecătorului J. posibilitatea de a formula observații referitoare la proiectul articolului. Aceasta este întradevăr o omisiune gravă în respectarea precauțiilor¹, independent de problema de a ști – și aceasta este o problemă ce poate fi speculată – dacă judecătorul J. ar fi profitat de ocazie pentru a se exprima.

Cu toate acestea, pe cât de gravă poate fi această lipsă de precauții, ea nu justifică – în sine – calificativul de „neglijență flagrantă” admisă de către judecătorul din Eisenstadt referitor la Dl Prager. Desigur, judecătorul și-a bazat dezaprobarea pe două argumente suplimentare, însă acestea sunt ambele eronate deoarece sunt ambele bazate pe abordarea unilaterală analizată în paragrafele precedente. Judecătorul din Eisenstadt nu a ținut cont de articolul în întregime și, în plus, a tratat cele două fraze izolat de rezumatul menționat în paragraful 9 de mai sus ca și cum acestea ar face parte (din corpul) dintr-un articol consacrat doar judecătorului J.

Articolul în întregime face destul de clar faptul că se bazează pe observații personale înregistrate pe parcursul unei perioade considerabile, precum și pe interogarea martorilor despre care se poate spune că au avut experiențe profesionale în tribunalul în cauză și a membrilor săi, precum avocați care acționează în dreptul penal, cronicari judiciari și agenți de probare. Judecătorul din Eisenstadt a sugerat că asemenea interogare duce doar la dovezi din auzite, care sunt suspecte, însă, în opinia mea, metodele astfel utilizate de către Dl Prager nu pot, în sine, să constituie o lipsă a criteriului de precauții jurnalistice corespunzătoare.

Argumentul conform căruia Dl Prager nu a asistat, conform celor spuse de el, la un proces prezidat de judecătorul J. nu este convingător deoarece – sauf a donner din rezumat interpretarea falsă conform căreia este vorba de declarațiile de fapt referitor la judecătorul J. - articolul litigios nu critică nicăieri modul de prezidare al magistratului în cauză. Posibil cu o singură excepție, anecdota referitor la exortația de a fi laconic (paragraful 10 de mai sus), însă nu cred că un jurnalist ar încălca precauțiile de utilizare publicând această istorie în baza declarațiilor obținute de la avocatul căruia i-a fost adresată! Mai ales că aceasta corespundea perfect esprit de corps, esprit de caste —

1. Argumentul Guvernului austriac, conform căruia, drept consecință a omisiunii Dlui Prager, articolul lui nu poate fi considerat drept o contribuție la o discuție critică pe un subiect de interes public considerabil, ne țient manifestement pas.

кастовость, сословный, корпоративный дух pe care chiar el l-a observat și despre care i-au vorbit mai mulți martori.

15. Aceasta mă duce la o altă critică crucială. Judecătorul din Eisenstadt a estimat că era „evident” că Dl Prager a acționat cu intenția (răuvoitoare) de a-l defăima pe judecătorul J. El chiar a mers până la a califica această intenție răuvoitoare drept „intensivă”. Cu toate acestea, unicele lui argumente sunt că Dl Prager a primit o educație mai bună decât cea medie și că, în plus, este un reporter experimentat. În consecință, el continuă în a spune, că Dl Prager trebuia să conștientizeze faptul că cele cinci pasaje referitoare la judecătorul J. erau foarte negative și îl vor afecta și pe el.

În opinia mea, acesta este o exigență care nu poate fi acceptată. Nu voi nega că există cazuri în care simpla afirmare a unei observații cu privire la o persoană cu nume permite conchiderea faptului că a fost făcută cu intenția răuvoitoare de defăimare. Însă este incompatibil cu dreptul la libertatea de exprimare tragerea unei asemenea concluzii din simpla formulare a cinci pasaje izolate dintr-un articol lung apărut într-o revistă serioasă cu privire la un subiect de interes public general. Practic independent de interpretarea unilaterală a acestor cinci pasaje pe care se bazează concluzia litigioasă, nu poate fi acceptat faptul că simpla formulare a unei observații critice cu privire la un subiect de interes public general permite afirmarea faptului că acest comentariu a fost realizat cu intenția răuvoitoare de defăimare. Aceasta ar semnifica că tribunalele ignoră complet obiectivul urmărit de autor: începerea unei discuții publice; ceea ce ar semnifica, de facto, că doar interesele reclamantului sunt luate în considerare, și aceasta ar restrânge libertatea de expresie într-o măsură intolerabilă. Amintesc că „articolul 10 (art. 10) protejează nu doar esența ideilor și informațiilor exprimate dar și modul lor de exprimare”¹. Din aceste motive, estimez că cel puțin atunci când este vorba de un comentariu critic referitor la un subiect de interes general, chiar și în termeni foarte exagerați și calificări caustice nu justifică, în sine, concluzia că a existat o intenție răuvoitoare de defăimare.

Criteriul decisiv trebuie să consistă în determinarea faptului dacă formularea incriminată, atât de necuviincioasă, cassant sau grosolană poate totuși proveni dintr-o opinie onestă referitoare la subiect – cu toate acestea excesivă sau nedemnă que ce formulare poate părea – sau dacă unica concluzie posibilă este că intenția era doar, sau în special pentru a insulta o persoană.

Aici din nou, găsesc că tribunalele austriece au aplicat criteriile care nu se conformează principiului consacrat articolului 10 (art. 10) și mă întreb (cel puțin) dacă ei nu au ajuns la o concluzie diferită dacă ar fi utilizat criteriul corect. Am mai spus-o deja, sunt convins că Dl Prager a fost întradevăr șocat de experiențele sale la tribunalul regional din Viena. Nu doar că a fost șocat, însă și copleșit de o indignare, ca să nu spun furie, sinceră. El și-a dat bine seama că exprima această furie în termeni neobișnuit de ofensatori, însă în mânia sa

1. Acest citat provine din hotărârea Jersild (pp. 23-24, paragraful 31; vezi nota 2 de mai sus). Când Guvernul a pretins că Dl Prager ar fi putut formula mesajul său în termeni mai puțin agresivi, el a uitat această doctrină a Curții care, obligă cel puțin reexaminarea demersului tradițional de către jurisdicțiile naționale care constă în punerea întrebării dacă autorul ar fi putut să se exprime în termeni „mai moderați” și să hotărască în defavoarea lor dacă răspusul la această întrebare trebuie să fie afirmativ.

i s-a părut că unicul lucru important care trebuia făcut era de a transmite acest mesaj, necătând la sentimentele celor nouă judecători vizați: în opinia lui ei nu meritau nici o indulgență¹. Această atitudine poate fi morală și posibil chiar reprehensibilă legal; în opinia mea ea nu se ridică la intenție răuvoitoare.

16. Rezum

a) Jurisdicțiile austriece nu au luat în considerare decât cinci pasaje precise și izolate. Guvernul susține că ele nu puteau face altfel deoarece în dreptul penal austriac ele erau legate prin termenii urmărilor private. Acest argument nu mă convinge. Deoarece articolul 10 (art. 10) din Convenție cere ca contextul să fie luat în considerare și deoarece în Austria Convenția are același rang cu regulile constituționale², jurisdicțiile austriece nu trebuiau să țină cont de dispozițiile procedurii penale care împiedica luarea în considerare din articolul ca un tot întreg.

b) jurisdicțiile în cauză au interpretat cele cinci pasaje într-un mod foarte unilateral și nici măcar nu au dat motive care să justifice pentru faptul că au ales să nu adopte o altă interpretare posibilă și mai favorabilă.

c) Această interpretare unilaterală și regulile excesiv de severe a dreptului austriac cu privire la oferta de raportare a dovezii *exceptio veritatis* au avut drept consecință practică faptul că Dl Prager a fost împiedicat să raporteze această dovadă³.

d) defectele citate anterior au afectat de asemenea decizia pronunțată de către tribunalul din Eisenstadt referitor la problema precauțiilor jurnalistice utilizate; în plus, criteriul utilizat pentru analizarea acestei probleme este parțial inacceptabil.

e) testul aplicat pentru determinarea faptului dacă Dl Prager a avut intenția răuvoitoare este totalmente inacceptabil.

f) efectul combinat al tuturor acestor defecte este că, de facto, tribunalele naționale nu au pus în balanță cerințele de protecție a reputației și cele ale libertății de exprimare.

17. Condamnarea Dlui Prager și sentința care i-a fost pronunțată constituie o ingerință gravă în dreptul de libertate a exprimării presei. Judecătorul din Eisenstadt a spus în mod explicit că intenționa să dea o lecție Dlui Prager și confrăților săi jurnaliști.

2. Aceasta nu este o interpretare unilaterală din partea mea. Există cel puțin o remarcă în articolul care confirmă explicit teza mea. Dl Prager comentează sentința într-o cauză în care un artist bolnav de o boală incurabilă a fost declarat vinovat de fraudă fiscală. Aparent el estimează sentința extrem de severă. El imputează această severitate unei dorințe de a evita chiar și o aparență a faptului că anumite persoane pot fi tratate cu ma multă milă decât altele. Această dorință este vizibil la fel de răuvoitoare deoarece autorul continuă punând întrebarea retorică „dacă judecătorii, dacă un corp de magistrați care acționează cu o asemenea lipsă ‚corectă’ de înțelegere, pot ei înșiși să pretindă a fi înțeleși”.

1. Vezi în special M. Novak în “The implementation in National Law of the European Convention on Human Rights”, Actele celei de-a Patra Conferințe din Copenhaga cu privire la Drepturile Omului, 28 și 29 octombrie 1988, p. 33.

2. În consecință sunt mai degrabă surprins de faptul că Curtea a sugerat (paragraful 37) că condamnarea reclamantului era justificată de faptul că „în absența unei baze de fapte suficiente”, aceste acuzații păreau a fi „prejudiciabile în mod inutil”!

O asemenea ingerință – intenționată – în baza unui articol publicat într-o revistă serioasă referitor la un subiect de interes public considerabil trebuie să fie justificată într-un mod foarte convingător pentru a putea fi acceptată de către Curtea Drepturilor Omului. Din motivele expuse anterior și rezumate în paragraful 16, estimez că deciziile pronunțate de către jurisdicțiile austriace nu satisfac această exigență.

Corespunzător, consider că condamnarea și sentința reclamantilor reprezintă o încălcare din articolul 10 (art. 10)¹

3. Pentru a evita neînțelegerile notez că această concluzie nu implică în mod necesar faptul că articolul Dlui Prager satisface cerințele clauzei: ea semnifică doar că deciziile pronunțate de către jurisdicțiile austriece nu le satisfac. Cu alte cuvinte, nu spun că fiecare acțiune legală, oricare n-ar fi ea, bazată pe articolul litigios este sortită eșecului, deoarece orice constatare în favoarea reclamantului ar încălca articolul 10 (art. 10); eu, pur și simplu, spun – și nu sunt obligat să spun mai multe – că deciziile pronunțate în speță au încălcat acest articol (art. 10)